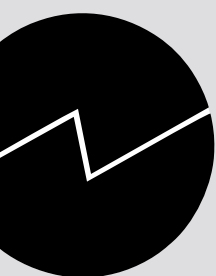

1. september 1999

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Aktuell utdanningsstatistikk

Voksenopplæring i Norge

Nøkkeltall 1999

6 / 1999

Publisert i samarbeid med
Kirke-, utdannings- og
forskningsdepartementet.

Aktuell utdanningsstatistikk

I *Aktuell utdanningsstatistikk* publiseres statistikk på ulike emneområder innenfor utdanningsstatistikken.

Husk å oppgi kilde: Statistisk sentralbyrå ber om å bli oppgitt som kilde når statistikk eller andre opplysninger fra dette heftet blir gjengitt.

Ansvarlig seksjon: Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk.

Redaktør: Elisabetta Vassenden.

Redaksjonsmedarbeidere: Terje Risberg, tlf. 62 88 52 68, e-post: terje.risberg@ssb.no, Tor Jørgensen, tlf. 62 88 52 69, e-post: tor.jorgensen@ssb.no, Elin Såheim Bjørkli, tlf. 62 88 51 06, e-post: elin.saheim.bjorkli@ssb.no, faks 62 88 52 89.

Redigering: Camilla Juvet.

Priser: Pr. år kr 420,00 inkl. mva. Enkelt-nummer kr 55,00 inkl. mva.

Forespørsel om salg og abonnement

rettes til: Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnementservice, 2225 Kongsvinger, tlf. 62 88 55 00, faks 62 88 55 95, e-post: salg-abonnement@ssb.no.

ISSN 1500-4295
F-4077/99

Elektronisk formidling

Foruten papirutgaven finnes publikasjonen tilgjengelig i elektronisk versjon under SSBs webtjeneste på Internett. Adressen er <http://www.ssb.no>. Tabellene kan lastes ned i Excel.

Andre tabeller

Spesialtabeller kan bestilles fra Statistisk sentralbyrå.

Standardtegn

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	l
Rettet siden forrige utgave	r

Innhold

1. Innledning	3
2. Opplæring etter nivå/arrangør	5
3. Ressursbruk	17
Vedleggstabeller	20
Vedlegg fra KUF	
1. Nyttige adresser	25

Innledning

Gjennom *Aktuell utdanningsstatistikk* ønsker Statistisk sentralbyrå å øke tilgjengeligheten til og aktualiteten på statistikk om utdanningsaktiviteter i Norge. Statistisk sentralbyrå ønsker også gjennom denne publikasjonsserien å presentere et bredere spekter av statistikk om elever og studenter i Norge. Serien forsøker å dekke interessenters behov for nøkkeltall for utdanningssektoren.

Aktuell utdanningsstatistikk er finansiert i fellesskap av Statistisk sentralbyrå og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Både Statistisk sentralbyrå og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet bidrar med materiale til publikasjonsserien. Statistisk sentralbyrå har det redaksjonelle ansvaret for publikasjonene og står ansvarlig for den faglige kvaliteten.

Aktuell utdanningsstatistikk vil bli utgitt ca. 10 ganger pr. år, og vil i tillegg til denne nøkkeltallspublikasjonen for voksenopplæringssektoren i Norge inneholde egne publikasjoner for de andre sektorene av utdanningssystemet; Grunnskoler, Videregående opplæring, Universiteter og høyskoler, samt en fellespublikasjon for alle sektorer. De andre publikasjonene tar for seg aktuelle temaer i utdanningsstatistikken.

Denne nøkkeltallspublikasjonen inneholder statistikk over de fleste emner innenfor voksenopplæring, bl.a opplæring i skoleverket, studieforbund, fjernundervisning og folkehøgskoler.

1. Innledning

Målet for voksenopplæringen er å heve kompetansenivået i den voksne delen av befolkningen og å fremme likestilling, allmenndanning og personlig vekst. En bredt anlagt folkeopplysning og voksenopplæring er et viktig ledd i en samlet strategi for livslang læring. Voksenopplæringen gir kompetanse for arbeidslivet og grunnlag for sosialt og kulturelt engasjement og demokratisk deltakelse i samfunnslivet. Folkeopplysningsperspektivet har lang tradisjon i Norge og Norden. Folkeopplysningen spiller en vesentlig kulturpolitisk rolle og skal bidra til å gi mennesker muligheter til å påvirke sin egen hverdags- og livssituasjon og et mer meningsfylt liv. Folkehøgskolen er en viktig del av folkeopplysningstradisjonen.

Voksenopplæring i Norge omfatter i hovedsak disse områdene:

- grunnskoleopplæring for voksne
- videregående opplæring for voksne
- opplæring i norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere og flyktninger
- høyere utdanning for voksne
- arbeidsmarkedsopplæring
- opplæring arrangert av studieforbundene
- folkehøgskolene
- fjernundervisning

Lov om voksenopplæring angir hovedprinsippene for ansvar, organisering og finansiering av opplæringen. Det er gitt konkrete bestemmelser om opplæring på bestemte nivåer i lovene om grunnskolen, videregående opplæring, fagopplæring i arbeidslivet og universitet og høyskoler. Det er en egen lov om folkehøgskoler. Opplæringsloven (lov om grunnskolen og den videregående opplæringen) gjelder all opplæring på grunnskolenes område, også spesialundervisning, og

videregående opplæring spesielt organisert for voksne. Loven trer i kraft fra 01.08.99 og erstatter lovene om grunnskole, videregående opplæring og fagopplæring i arbeidslivet.

St.meld.nr. 42 (1997-98) "Kompetansereformen" ble lagt fram i 1998 og behandlet i Stortinget i januar 1999. Arbeidslivets, samfunnets og individets behov for kompetanse er basis for "Kompetansereformen". Den skal omfatte voksne i og utenfor arbeidsmarkedet og ha et bredt og langsiktig perspektiv. Reformen skal gjennomføres som en prosess hvor både arbeidsgivere, arbeidstakere og det offentlige må bidra.

Norsk voksenopplæring er sammensatt og mangfoldig. Det er i liten grad etablert egne offentlige institusjoner for voksenopplæring. Ansvar er dels lagt til de offentlige utdanningsinstitusjonene (grunnskoler, videregående skoler, høyskoler og universiteter) og dels til frittstående/private institusjoner og organisasjoner. De viktigste virkemidlene i voksenopplæringen er dermed offentlig finansierte tilbud innenfor det ordinære utdanningssystemet, studiefinansiering i Statens lånekasse som også gjelder voksne, generelle tilskudd til studieforbund, fjernundervisningsinstitusjoner og folkehøgskoler samt tilskudd til særlige målgrupper, forsknings- og utviklingsarbeid og statlige institusjoner innenfor voksenopplæring. Arbeidslivet er også en betydelig aktør i voksenopplæringen, både i samarbeid med ulike utdanningsinstitusjoner og ved interne tiltak i virksomhetene. Det foreligger ikke statistikk for den samlede opplæringsinnsatsen i arbeidslivets egen regi.

Tabell 1.1 viser deltakelse i ulike voksenopplærings tiltak. Det er ikke tatt hensyn til opplæringslengde, som spenner fra årskurs til kortere kurs. Statistikken

1.1. Voksenopplæring, etter områder/arrangør, omfang og deltakere. 1996-1998

Tema/arrangør	Beskrivelse	1996	1997	1998
Studieforbundene	Kurs av ulik lengde ¹	743 808	711 531	681 359
Folkehøgskolene	Hovedkurs og kortkurs ²	27 878	29 474	28 236
Fjernundervisningsinstitusjonene	Individuelle innmeldinger ³	58 000	52 207	44 731
Opplæring for innvandrere	Opplæring til nivå ⁴	22 568	22 040	28 957
Arbeidsmarkedsopplæring	Kurs av ulik lengde ⁵	52 260	39 787	32 869
Grunnskoleopplæring for voksne i kommunal regi ⁶	Med tilbud om eksamen ⁷	..	1 513	1 877
Spesialundervisning på grunnskolenes område ⁶	Med tilbud om eksamen ⁷	..	7 136	7 310
Annen voksenopplæring på grunnskolenes område ⁶	Kurs av ulik lengde ⁷	..	..	1 297
Videregående opplæring for voksne i fylkeskommunal regi	I ordinære klasser og deltidslever ⁸	31 615	34 826	*26 942
Etter- og videreutdanning ved universiteter og høyskoler	Etterutdanning og videreutdanning ⁹	85 570	85 570	94 078

¹ Kilde:SSB. ² Kilde:KUFs informasjonssystem for folkehøgskoler (DIFF). ³ Kilde:1996-97 KUF. 1998: SSB. Pga. av omlegging omfatter dette 95 prosent av virksomheten. ⁴ Kilde:Statistikk for norskopplæring for voksne innvandrere (FRES). ⁵ Kilde:Arbeidsdirektoratet. ⁶ Gjelder undervisningsår, ikke kalenderår.

⁷ Kilde:Grunnskolenes informasjonssystem (GSI). ⁸ Kilde:Videregående skoles informasjonssystem (VSI). Foreløpige tall. ⁹ Kilde:Database for høyere utdanning (DBH).

for universitets- og høyskolesektoren er ufullstendig og dekker stort sett bare offentlige utdanningsinstitusjoner og studieforbund.

Det er mange voksne som tar opplæring, og det er noe ulik utvikling hos de forskjellige arrangørene som presenteres i denne publikasjonen. Mens det var tilbakegang for studieforbundene og fjernundervisningsinstitusjonene, var det vekst i antall deltakere i opplæringen for innvandrere.

Disse forhold blir kommentert under de videre kapitlene i publikasjonen. I tabellvedlegget finnes alle tabellene som er grunnlag for figurene i publikasjonen.

2. Opplæring etter nivå/arrangør

2.1. Grunnskoleopplæring for voksne

Opplæringen omfatter eksamensrettet grunnskoleopplæring, spesialundervisning og annen voksenopplæring for voksne (over 16 år) på grunnskolenes område.

2.1.1. Ansvar og organisering

Etter voksenopplæringslovens § 5 har kommunene ansvar for grunnskoleopplæringen for voksne. Når det gjelder spesialundervisning, har kommunene ansvar for opplæringen for voksne over 20 år som har rett til slik opplæring etter § 5, annet ledd. Fylkeskommunene har ansvar for å gi spesialundervisning til ungdom mellom 16 og 20 år som har rett til slik opplæring. Fylkeskommunens ansvar opphører etter endt vårsemester i det kalenderåret eleven fyller 21 år. Fra 01.08.99 gjelder opplæringsloven. Ansvar for grunnskoleopplæring spesielt organisert for voksne er hjemlet i § 13-5, mens spesialundervisning for voksne er hjemlet i § 5-2. Tilskudd til opplæringen er lagt inn i rammeoverføringene fra staten til kommunene og fylkeskommunene.

Det er den enkelte kommune som ut fra registrert behov, avgjør om det skal settes i gang eksamensrettet grunnskoleopplæring. Retten til spesialundervisning bygger på en sakkyndig vurdering av et særskilt behov for slik opplæring og omfatter personer som mangler eller har fått mangelfullt grunnskoletilbud, personer som på grunn av sykdom eller skade trenger fornyet opplæring, og voksne som har særlig behov for opplæring for å kunne utvikle eller holde ved like grunnleggende ferdigheter.

Den kommunale voksenopplæringen er organisert etter ulike modeller. I en del kommuner er det egne voksenopplæringssentre. Andre steder er opplæringen lagt til ordinære grunnskoler, og noen steder er det pedagogiske og administrative ansvaret for opplæringen lagt direkte til skoleadministrasjonen i kommunen. En del kommuner samarbeider om interkommunale voksenopplæringssentre, og det finnes også andre arrangører, som f.eks. studieforbund og videregående skoler.

2.1.2 Eksamensrettet grunnskoleopplæring

Eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne er organisert i egne kurs. Opplæringen dekker vanligvis 9. og 10. klassetrinn, men bygger i stor utstrekning på den enkelte elevs forutsetninger.

Med utgangspunkt i nytt læreplanverk for grunnskolen (L97 og L97 samisk) er det utarbeidet veiledning for de fag som inngår i grunnskoleopplæring for voksne, inkl. tegnspråk som førstespråk og samisk. L97 skal tas i bruk for voksne fra skoleåret 1999/2000 og erstatter de nåværende læreplanene.

Det er også utviklet egne prøver for voksne til grunnskoleeksamen. Grunnskoleeksamen for voksne omfatter fem fag: Norsk (hovedmål og sidemål, eller "norsk som andrespråk"/tegnspråk som førstespråk/samisk som første- eller andrespråk), matematikk og engelsk (skriftlig) og to av de tre muntlige fagene samfunnsfag, kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering og natur- og miljøfag. Gjennomført opplæring gir samme kompetanse og samme rettigheter som den ordinære grunnskoleopplæringen.

2.1. Eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne deltakere, etter alder og kjønn. 1998¹

Kjønn	I alt	20 år og yngre	21 år og eldre	Elever fra andre kommuner ²	Innvandrere/flyktninger	
					20 år og yngre ³	21 år og eldre
I alt 1997	1 513	29	589	87	168	640
I alt 1998	1 877	23	571	189	..	1 094
Kvinner 1998 ..	1 112	12	363	92	..	645
Menn 1998	765	11	208	97	..	449

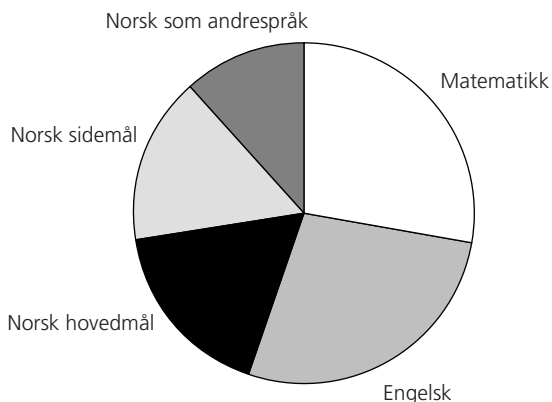
¹ Statens utdanningskontorer har påpekt at det er visse usikkerheter knyttet til rapporteringen. ² Med andre kommuner menes annen kommune enn hjemkommunen. ³ Fra 1998 blir ikke innvandrere og flyktninger 20 år og yngre registrert i GSI, fordi undervisningen gis med øremerkede tilskudd. Kilde: GSI.

Antall voksne med eksamensrettet grunnskoleopplæring øker for gruppen innvandrere/flyktninger, mens det ellers er stabilt

I alt var vel 3 400 oppmeldinger i de skriftlige fagene i 1998. Det er ikke en tilsvarende oversikt over muntlige fag. Voksne som følger grunnskoletilbud drevet av kommunen, av en godkjent videregående skole eller godkjent privat skole i samarbeid med eller på oppdrag av kommunen, kan få standpunkt karakterer. Disse elevene følger den ordinære trekkordningen for elever som skal opp til eksamen i grunnskolen.

Antall oppmeldte til eksamen synker. Dette skyldes trolig at det er totalt færre deltakere i eksamensrettet grunnskoleopplæring. Tidligere ga arbeidsmarkedsetaten opplæring på grunnskolenes område, men pga. at det har blitt lettere å komme inn på arbeidsmarkedet de siste årene, er ikke slike tilbud lenger så aktuelle.

Figur 2.1. Oppmeldte til grunnskoleeksamen, etter fag, 1998

Kilde: Statens utdanningskontor i Oslo og Akershus, Eksamenssekretariatet.

Antall deltakere som får eksamensrettet grunnskoleopplæring i regi av kommunen, har imidlertid hatt en svak økning, noe som kan tyde på at kommunene tar større ansvar for denne opplæringen.

2.1.3. Spesialundervisning på grunnskolens område

Opplæringen skal være av grunnleggende karakter, og den skal kvalitetsmessig være likeverdig med den som gis etter grunnskoleloven. Opplæringen skal ha som utgangspunkt at den voksne skal gis muligheter til bedret livskvalitet, til å bli mer selvhjulpne og til å kunne mestre grunnleggende ferdigheter.

2.1.4. Annen voksenopplæring på grunnskolens område

En del av den voksenopplæringen som gis på grunnskolens område, kan ikke defineres verken som eksamensrettet opplæring eller spesialundervisning. For skoleåret 1998/99 er det derfor tatt inn en egen oversikt over denne typen opplæring.

2.2. Voksenopplæring på grunnskolens område, etter alder, type opplæring og kjønn. 1998¹

Type opplæring og kjønn	Deltakere i alt	20 år og under	21 år og over
Spesialundervisning	7 310	200	7 110
Menn	3 986	105	3 881
Kvinner	3 324	95	3 229
Annen voksenopplæring på grunnskolens område²	1 297	88	1 209
Menn	680	55	625
Kvinner	617	33	584

¹ Statens utdanningskontorer har påpekt at det er visse usikkerheter knyttet til rapporteringen. ² Gjelder opplæring som ikke er eksamensrettet og som kommunen ikke karakteriserer som spesialundervisning.
Kilde: GSI.

2.2. Videregående opplæring for voksne

Formålet er å gi voksne muligheter til å skaffe seg kompetanse innenfor allmenn- og yrkesrettet videregående opplæring.

2.2.1. Ansvar og organisering

Fylkeskommunene har ansvar for videregående opplæring for voksne. Ansvaret er hjemlet både i lov om videregående opplæring og i voksenopplæringsloven. Voksenopplæringsloven åpner for at også studieforbund kan organisere videregående opplæring for voksne etter avtale med fylkeskommunen.

Om statistikken

Statistikken omfatter voksne i tilbud som innrapporteres fra fylkeskommunene. Det foreligger ikke tall for andelen voksne som får tilbud i kurs organisert spesielt for voksne. Som voksne regnes elever 21 år og eldre, dvs. elever som ikke har lovfestet rett til videregående opplæring.

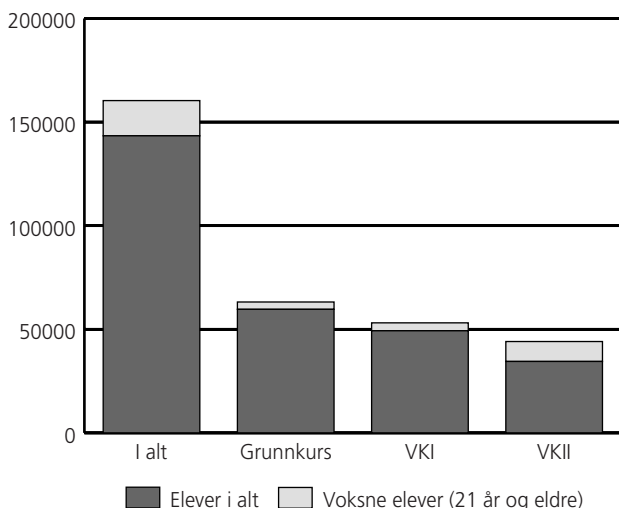
Videregående opplæring for voksne arrangeres ved de ordinære videregående skolene. Det finnes også noen få fylkeskommunale og ett statlig voksenopplærings-senter, Statens ressurs- og voksenopplærings-senter i Oslo. I tillegg tilbyr studieforbundene og fjernundervisningsinstitusjonene kurs innen videregående opplæring. Deltakerne her vil normalt avlegge eksamen som privatister.

Læreplanene for videregående opplæring i Reform 94 gjelder også for voksne. Planene er tilpasset voksnes behov bl.a. ved at de er modulstrukturerte. Det innebærer at en ikke behøver å lese hele faget samtidig, men kan gjennomgå forskjellige deler (moduler) av faget til forskjellige tider. Opplæringstilbud for voksne kan reduseres inntil 2/3 av det timetallet læreplanene fastsetter, uten at deltakerne mister muligheten til å få standpunktkarakterer. Det er mulig å gå opp som privatist i alle fag.

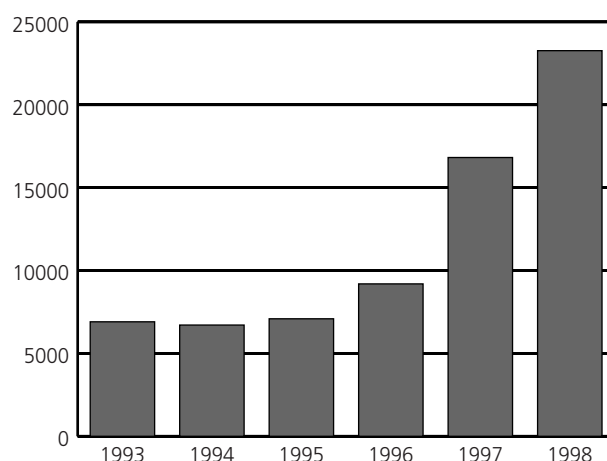
2.2.2. Ordinær opplæring

Høsten 1998 var det nesten 11 prosent av elevene i videregående opplæring som var 21 år eller eldre. Det er en nedgang på ca 1,5 prosentpoeng fra skoleåret før, og dette gjelder alle trinn i den videregående opplæringen. I 1998 var det over 16 000 heltidselever og 10 300 deltidselever i videregående opplæring som var 21 år eller eldre. Omregnet utgjør deltidselevene over 2 800 heltidselever. Siden 1994 har andelen voksne elever gått ned med 6 prosentpoeng. Størst har nedgangen vært i VKI der det i 1998 var over 9 prosentpoeng færre voksne enn i 1994. I samme periode har innrapportert omfang blitt redusert i alle fylker.

Figur 2.2. Heltidselever i videregående opplæring, etter kurstype og alder. 1. oktober 1998

Figur 2.3. Voksenopplæring. § 20-kandidater. 1993-1998

Kilde: Linda- fagopplæring.

I evalueringsrapporten fra Norsk voksenpedagogisk forskningsinstitutt (NVI) «På rett vei, uten rett» går det fram at frafallet i fylkeskommunal videregående opplæring er betydelig høyere og progresjonen lavere blant elever uten rett enn blant elever med rett. Spesielt er frafallet høyere mellom grunnkurs og videregående kurs I. Forskerne peker på at mye av dette frafallet blant elever uten rett skyldes barrierer i systemet. I St meld nr 32 (1998-99) Videregående opplæring foreslår derfor KUF at voksne som blir tatt inn til videregående opplæring av fylkeskommunen, gis en individuell rett til å fullføre løpet på samme betingelser som rettselever. Som en del av Kompetansereformen er det startet opp et 3-årig prosjekt for å etablere et system for dokumentasjon og verdsetting av realkompetanse ved opp-tak, «innfasing» og tilrettelegging for voksne i videregående opplæring.

2.2.3. Fagopplæring i arbeidslivet

Voksne som ønsker fagbrev etter lov om fagopplæring i arbeidslivet, kan benytte seg av følgende ordninger:

Voksne over 21 år kan tas inn som lærlinger med full praktisk opplæring i bedrift.

Voksne med 25 prosent lengre allsidig praksis enn fastsatt læretid kan gå opp til fagbrev etter reglene i § 20 i lov om fagopplæring i arbeidslivet.

Voksne som ikke fyller kravene i § 20 kan tas inn som lærlinger på samme måte som dem med rett til videregående opplæring.

§ 20-kandidatene kan framstille seg til fag- og svenneprøve uten at det blir reist krav om å gå opp til en egen prøve i de felles allmenne fagene i videregående opplæring.

Fra 1997 til 1998 økte antall § 20-kandidater med 38 prosent. I studieforbundenes opplæring for fagprøven økte antall kandidater med hele 130 prosent, fra 5 500 i 1997 til 12 700 i 1998. Den store økningen i antall § 20-prøver kan indikere at mange voksne foretrekker denne veien fram til fag- og svennebrev istedenfor den ordinære opplæringsveien. Videre er det etter innføringen av Reform-94 blitt mulig å ta fagbrev i flere fag enn tidligere.

2.3. Opplæring i norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere, inkludert flyktninger og asylsøkere

Kunnskaper og ferdigheter i norsk språk og om det norske samfunnet er avgjørende for at personer fra språklige minoriteter skal kunne fungere og finne seg til rette i det norske samfunnet. Tilbudet om opplæring i norsk med samfunnskunnskap gis til personer over 16 år som ikke er tatt inn som elever i andre utdanningsinstitusjoner og som har et annet morsmål enn norsk, dansk, svensk og samisk.

Opplæringen ble med virkning fra 1998 lagt om fra en timebasert til nivåbasert opplæringsmodell. Opplæringen følger plan for opplæring i norsk med samfunnskunnskap som ble tatt i bruk høsten 1998, og gis etter to løp som beskrevet i planen. Som en følge av opplæring til nivå, er timerammene betydelig utvidet. Tilbudet er inntil 850 timer for deltakere med en god skolebakgrunn fra hjemlandet (tilnærmet norsk grunnskole eller mer). Deltakere med liten eller ingen skolebakgrunn fra hjemlandet får tilbud om inntil 3000 timers opplæring. Opplæringsplanen finnes på bokmål og nynorsk.

2.3.1. Ansvar og organisering

Kommunene har ansvaret for å gi tilbud om norskkopplæring med samfunnskunnskap til voksne innvandrere. Kommunen kan selv drive opplæringen, eller den kan overlate driften til tilskuddsberettigede studieforbund eller andre godkjente utdanningsinstitusjoner. I 1998 gjennomførte skoleverket 92,6 prosent av undervisningen, studieforbundene 6,2 prosent og folkehøgskolene 1,2 prosent. Staten gir tilskudd til opplæringen etter faste satser og retningslinjer.

2.3.2. Evaluering av deltakerne

Deltakere som avslutter den statsfinansierte opplæringen i norsk med samfunnskunnskap, avlegger Språkprøven i norsk for voksne innvandrere på bokmål eller nynorsk. På grunn av overgang til nivåbasert opplæring ble ikke oppslutningen om Språkprøven så stor i 1998 som foregående år. Språkprøven ble arrangert tre ganger på 2-3 steder i hvert fylke, og 2070 kandidater avla Språkprøven på bokmål mens en kandidat tok den på nynorsk. Dokumentasjon av deltakernes ferdigheter etter ny plan vil bli vurdert med en ny Språkprøve fra 1999.

2.3.3. Omfang

Omfanget av undervisningen, deltakere, undervisnings- og deltakertimer samt kostnader ved undervisningen rapporteres til KUFs statistikkbase FRES. Tallene viser en betydelig økning av aktiviteten fra 1997 til 1998. Dette skyldes overgang til nivåbasert opplæring der den enkelte deltaker har mulighet til å ta ut flere timer og derved bli lenger i undervisningen. Gjennomstrømmingen blir med andre ord ikke så rask.

2.3.4. Eksamensrettet grunnskoleopplæring for innvandrere i alderen 16-20 år

En del innvandrere kommer til landet etter opplæringspliktig alder (16 år) med lite eller ingen skolegang fra hjemlandet. Denne gruppen har ikke rett til grunnskoleopplæring etter grunnskoleloven, og fyller heller ikke

Om statistikken

Deltakere (gjennom året) er alle som har fått opplæring i norsk med samfunnskunnskap i løpet av kalenderåret uavhengig av opplæringens varighet. Derfor vil "deltakere gjennom året" være høyere enn det antall personer som faktisk deltar i opplæringen per 1. desember hvert år.

vilkårene for inntak til videregående opplæring. Fra 1998 er det lagt inn øremerkete midler til kommunene for å gi tilbud om eksamensrettet grunnskoleopplæring.

Rapporter fra Statens utdanningskontorer viser at tilbudet omfattet forholdsvis få deltakere i vårhalvåret da kommunene trengte tiden til planlegging. Om lag 50 kommuner i alle fylkene tilbød eksamensrettet grunnskoleopplæring høsten 1998. Ordningen vil bli evaluert etter to fulle skoleår. Aktiviteten høsten 1998 viser at 237 kvinner og 445 menn deltok i opplæringen. Regnskapstall for 1998 viser et forbruk på 22,6 millioner kroner.

2.4. Høyere utdanning

Voksne kan ta høyere utdanning som ordinære studier, som etter- og videreutdanning ved universiteter og høyskoler, ved fjernundervisningsinstitusjoner eller delta i opplæring arrangert av studieforbund.

2.4.1. Etter- og videreutdanning ved universiteter og høyskoler

Med etterutdanning menes kortere kurs som ikke gir formell kompetanse, men som sikter mot fornyelse og ajourføring av en førstegangsutdanning. Med videreutdanning menes eksamensrettede studier/fag som gir formell kompetanse og vekttallsuttelling i grad. Et videreutdanningstilbud vil ofte være en spesialisering/påbygging av en grunnutdanning.

Målgruppene for etter- og videreutdanningsvirksomheten ved de offentlige utdanningsinstitusjonene innen høyere utdanning er bl a lærere innen grunnskole og videregående skole, privat næringsliv og offentlig virksomhet. Undervisning gis både ved institusjonene, som desentraliserte tilbud og som fjernundervisningstilbud.

Videreutdanningsvirksomheten ved statlige universiteter og høyskoler i 1998 omfatter om lag 29 000 deltakere, noe som omregnet utgjør ca 15 000 heltidsekvivalenter. Det er rapportert ca 65 000 deltakere totalt i etterutdanning.

2.4.2. Studieringer på høyere nivå

Studieringene gir innføring i fagstoff, arbeidsmetoder og emner på høyere utdanningsnivå og skal ha faglig godkjenning fra en offentlig institusjon (høgskole eller

2.3. Opplæring for voksne fremmedspråklige, etter omfang, 1994-1998

	1994	1995	1996	1997	1998
Undervisningstimer	547 235	613 368	572 715	556 776	673 653
Deltakere (gjennom året)	27 525	25 565	22 268	22 040	28 957
Personer ¹	13 179	13 909	13 598	11 252	17 345
Regnskapstall (i 1000 kroner) ²	276 259	296 565	275 593	251 120	310 736
Regnskapstall (i 1000 kroner) eksamensrettet grunnskoleopplæring, innvandrere 16-20 år ³	.	.	.	.	22 613

¹ Antall personer over hele landet. Tellingsdato 1. desember. ² I tillegg er det brukt midler til språkprøven og utviklingstiltak. ³ Øremerkete midler.
Kilde: FRES.

2.4. Deltakere i etter- og videreutdanning ved universiteter og høyskoler. 1998

	I alt	Videre- utdanning	Etter- utdanning
I alt	94 078	29 400	64 678
Universiteter	22 067	5 855	16 212
Vitenskapelige høyskoler	5 508	2 499	3 009
Statlige høyskoler	66 503	21 046	45 457

Kilde: DBH.

universitet). Studieringene arrangeres av studieforbund, og det blir gitt statlig tilskudd til om lag 30 prosent av denne virksomheten.

De statlige utdanningskontorene behandler søknadene fra studieforbundene og fordeler midler i sitt fylke. Utdanningskontorene skal foreta en samlet vurdering av behovene i regionen og spesielt vurdere å få dekket de opplæringsbehov som ikke dekkes av høyskole og universitet.

Snaut 48 000 deltakere fikk i 1998 opplæring på høyere nivå i regi av studieforbundene. Nær 27 000 av deltakerne var kvinner. Om lag 14 000 deltakere fikk tilbud om offentlig eksamen. 6 av 10 kurs på høyere nivå var i hovedemnene samfunnsfag og helse- og sosialfag.

2.5. Studieforbundenes opplæringsvirksomhet. Deltakere på studieringer på høyere nivå, etter kjønn, alder og fylke. 1998

Fylke	Delta- kere i alt	Andel kvinner	Alder				Uopp- gitt alder
			29 år og yngre	30- 49 år	50 år og eldre		
I alt	47 829	56	5 997	9 929	2 409	29 494	
Østfold	1 258	64	295	242	72	649	
Akershus	2 945	66	684	1 305	315	641	
Oslo	13 049	52	470	1 026	309	11 244	
Hedmark	670	60	297	247	90	36	
Oppland	986	51	100	354	80	452	
Buskerud	2 546	63	628	864	227	827	
Vestfold	1 969	57	389	562	118	900	
Telemark	728	75	192	242	31	263	
Aust-Agder	274	64	53	104	21	96	
Vest-Agder	976	64	259	312	61	344	
Rogaland	3 683	61	884	1 180	257	1 362	
Hordaland	6 864	57	480	1 400	358	4 626	
Sogn og Fjordane	487	61	228	118	13	128	
Møre og Romsdal	1 010	69	88	317	48	557	
Sør-Trøndelag	3 527	47	330	349	112	2 736	
Nord-Trøndelag ...	999	65	346	281	67	305	
Nordland	1 559	62	131	522	117	789	
Troms	2 929	44	113	307	48	2 461	
Finnmark	353	76	30	145	47	131	
Uopp-gitt	1 017	39	-	52	18	947	

Kilde: SSB.

Om statistikken

Tabell 2.5 omfatter opplæring som arrangeres i regi av studieforbund og som har faglig godkjenning. Tallene for 1998 er basert på rapporter fra studieforbundene fordelt på nivåplassering og på fylke. Tallene er ikke direkte sammenlignbare med tidligere år, og statistikken er fortsatt under utvikling.

2.5. Arbeidsmarkedsopplæring

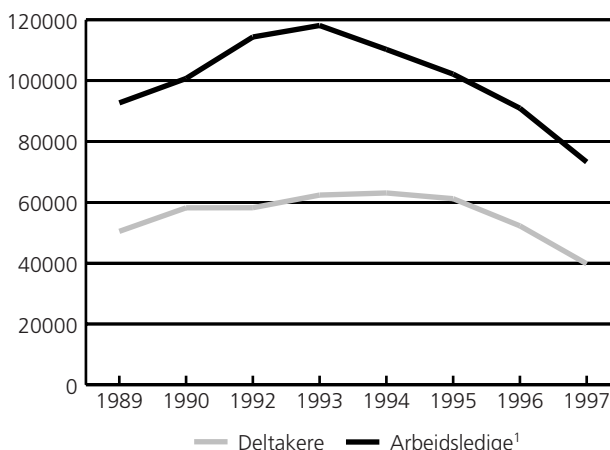
Arbeidsmarkedsopplæring (AMO) skal kvalifisere arbeidssøkere til ordinært arbeid, redusere mistilpasning mellom arbeidslivets behov og arbeidssøkernes kompetanse og motivere arbeidsledige til å ta mer utdanning.

I henhold til lov om voksenopplæring utarbeider KUF i samarbeid med Arbeids- og administrasjonsdepartementet forskrifter for AMO som bl.a. definerer ansvar for opplæringen. Arbeidsmarkedsmyndighetene har det økonomiske ansvaret, ansvar for hvilke kurs som settes i gang, for lokalisering og for inntak av kursdeltakere. Nedre aldersgrense for å kunne delta på et AMO-kurs er 19 år. Kursenes varighet er fra 2 til 38 uker.

AMO-kurs gjennomføres av ulike aktører. Kurs som gir formell kompetanse på videregående nivå gjennomføres etter læreplanene i Reform 94. Det er utarbeidet en egen veiledning om AMO innenfor videregående opplæring.

Omfanget av arbeidsmarkedsopplæring endres ut fra ledighetssituasjonen i arbeidsmarkedet. Et bedret arbeidsmarked fører til reduksjon i omfanget av arbeidsmarkedsopplæring.

Figur 2.4. Arbeidsledige (årgjennomsnitt) og deltakere i arbeidsmarkedskurs, 1989-1997

¹ Personer registrert ved arbeidskontorene som helt arbeidsledige. Personer som deltar på arbeidsmarkedskurs blir ikke registrert som helt arbeidsledige.
Kilde: Arbeidsdirektoratet.

2.6. Arbeidsmarkedsopplæring. Fullførte deltakere, etter kjønn, alder og fylke. 1. oktober 1997- 30. september 1998

Fylke	Deltakere i alt	Menn					Kvinner				
		I alt	20 år og yngre	21- 30 år	31- 40 år	41 år og eldre	I alt	20 år og yngre	21- 30 år	31- 40 år	41 år og eldre
1996/97	34 985	16 669	653	7 831	4 451	3 734	18 316	498	7 989	5 737	4 092
1997/98	33 644	15 874	1 266	6 719	4 213	3 676	17 770	883	7 001	5 583	4 303
Østfold	328	82		48	26	8	246		129	88	29
Akershus	1 657	765	53	333	202	177	892	44	318	286	244
Oslo	2 965	1 415	60	488	412	455	1 550	45	481	571	453
Hedmark	3 384	1 368	47	443	486	392	2 016	59	803	695	459
Oppland	1 065	361	37	143	93	88	704	33	297	225	149
Buskerud	945	360	21	137	92	110	585	31	227	175	152
Vestfold	2 448	1 240	76	522	320	322	1 208	58	458	346	346
Telemark	1 435	648	36	253	182	177	787	21	313	249	204
Aust-Agder	2 125	1 027	103	446	276	202	1 098	59	427	336	276
Vest-Agder	1 519	723	96	351	159	117	796	108	287	226	175
Rogaland	1 486	714	61	300	189	164	772	75	304	244	149
Hordaland	3 222	1 589	208	683	397	301	1 633	77	630	451	475
Sogn og Fjordane	3 409	1 682	150	770	429	333	1 727	76	674	542	435
Møre og Romsdal	312	143	20	65	29	29	169	6	71	56	36
Sør-Trøndelag	1 172	589	72	314	121	82	583	35	252	170	126
Nord-Trøndelag	1 508	712	38	296	215	163	796	36	335	250	175
Nordland	1 218	636	38	282	168	148	582	12	264	190	116
Troms	1 383	731	61	361	181	128	652	35	317	207	93
Finnmark	1 246	576	64	241	127	144	670	35	292	203	140
Uoppgitt	817	513	25	243	109	136	304	38	122	73	71

Kilde: SSB.

Reduksjonen i antall deltakere i arbeidsmarkedsopplæringen var samlet på 3,8 prosent fra 1996/97 til 1997/98. For personer under 20 år økte antall deltakere fra 1997 til 1998. Tabell 2.6 viser at det i perioden 1.10.1997-30.9.1998 var snaut 34 000 personer som fullførte et AMO-kurs. Totalt sett var det noen flere kvinner enn menn som deltok på slike kurs. De kvinnelige deltakerne hadde en noe annen aldersstruktur enn de mannlige. 42 prosent av de mannlige deltakerne var i aldersgruppen 21-30 år. Tilsvarende andel hos kvinnene var 39 prosent. 31 prosent av kvinnene var i aldersgruppen 31-40 år, mens andelen for de mannlige deltakerne i denne aldersgruppen var 27 prosent.

2.6. Studieforbundene

2.6.1. Generelt

Studieforbund er paraplyorganisasjoner for frivillige, ideelle organisasjoner som tilbyr opplæring (kurs, studieringer) allment til befolkningen. Per 1.1.1999 er 22 studieforbund godkjent for statstilskudd. Disse har til sammen over 400 medlemsorganisasjoner, herunder de fleste politiske partier, de fleste arbeidstakerorganisasjoner og ulike livssyns- og interesseorganisasjoner. Det stilles krav til omfang, geografisk spredning og demokratisk oppbygging for å bli godkjent som studieforbund.

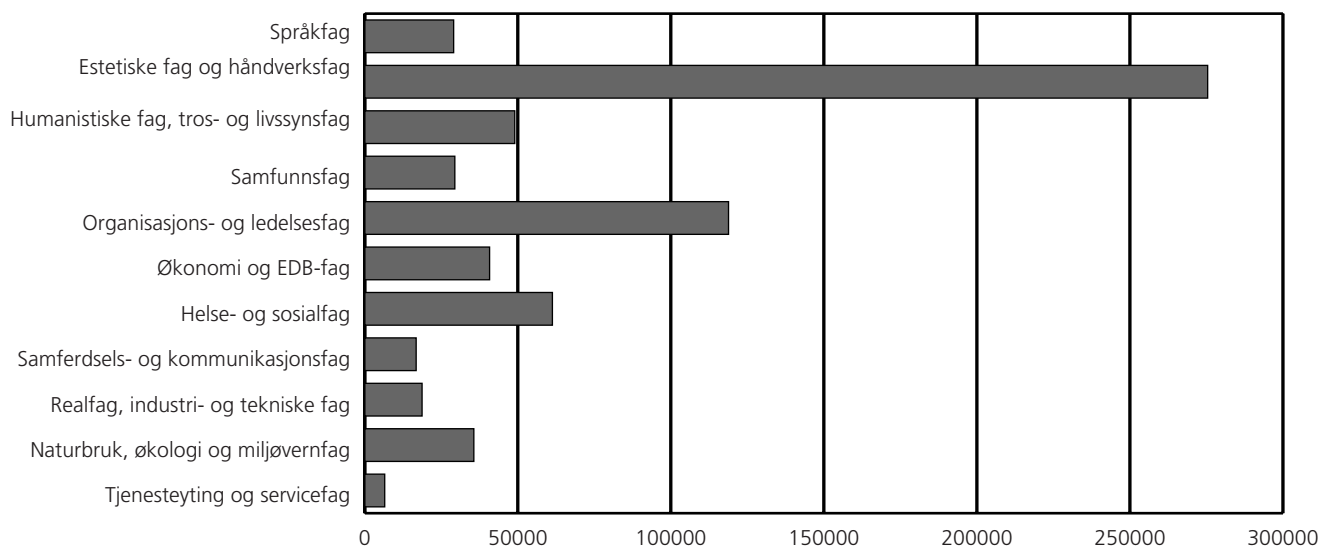
Studieforbundenes virksomhet bygger tradisjonelt på folkeopplysningstanken hvor studiearbeid blant voksne skal være ubundet av pensas og eksamener. I dag får en betydelig andel av deltakerne opplæring på grunnskole-, videregående skole- og høyskolenivå og får tilbud om offentlig eksamen, annen godkjent eksamen, sertifisering eller interne prøver. § 19 i lov om voksenopplæring stiller ulike krav til opplæringens organisering, deltakernes alder, studieplan og lignende for at opplæringen kan motta tilskudd. Studieforbundene har et eget fellesorgan Voksenopplæringsforbundet (Vofo) med organisasjonsledd i alle fylker.

2.6.2. Omfang

Det ble registrert i alt 681 000 deltakere på kurs med statstilskudd i 1998. Antall deltakere viser en tilbakegang på nær 3 prosent fra 1997. Det ble avholdt 61 000 kurs, noe som var 2 900 færre enn året før. Drøyt 56 prosent av deltakerne var kvinner. Høyest kvinneandel hadde kursene innen hovedemnet språkfag med 72 prosent. En av tre deltakere var i alderen 30-49 år.

I gjennomsnitt hadde kursene 11 deltakere og en varighet på 30 timer. Til sammen ble det innrapportert 1 842 000 studietimer, og statstilskuddet utgjorde i gjennomsnitt 2 100 kroner per kurs. Tallene for de seneste årene har vist en økning i kurstimer med lærer. I 1998 var 80 prosent av kurstimene med lærer.

Figur 2.5. Studieforbundene opplæringsvirksomhet. Deltakere, etter emner. 1998

Kilde: SSB.

Om statistikken

Dataene i dette kapitlet er hentet fra Statistisk sentralbyrås voksenopplæringsdatabase. Dataene blir levert SSB på enkeltkursnivå og gir informasjon om antall deltakere fordelt på kjønn og alder, antall kurs fordelt på emner og nivå (og i hvilken kommune kurset holdes) og antall studietimer, med og uten lærer. Innrapporterin-gen gir opplysninger om det er tilbud om offentlig eksamen, sertifisering eller interne prøver, når på døgnet opplæringen finner sted og om kursets varighet. En person kan være talt flere ganger, og tabellene tar ikke hensyn til opplæringslengde.

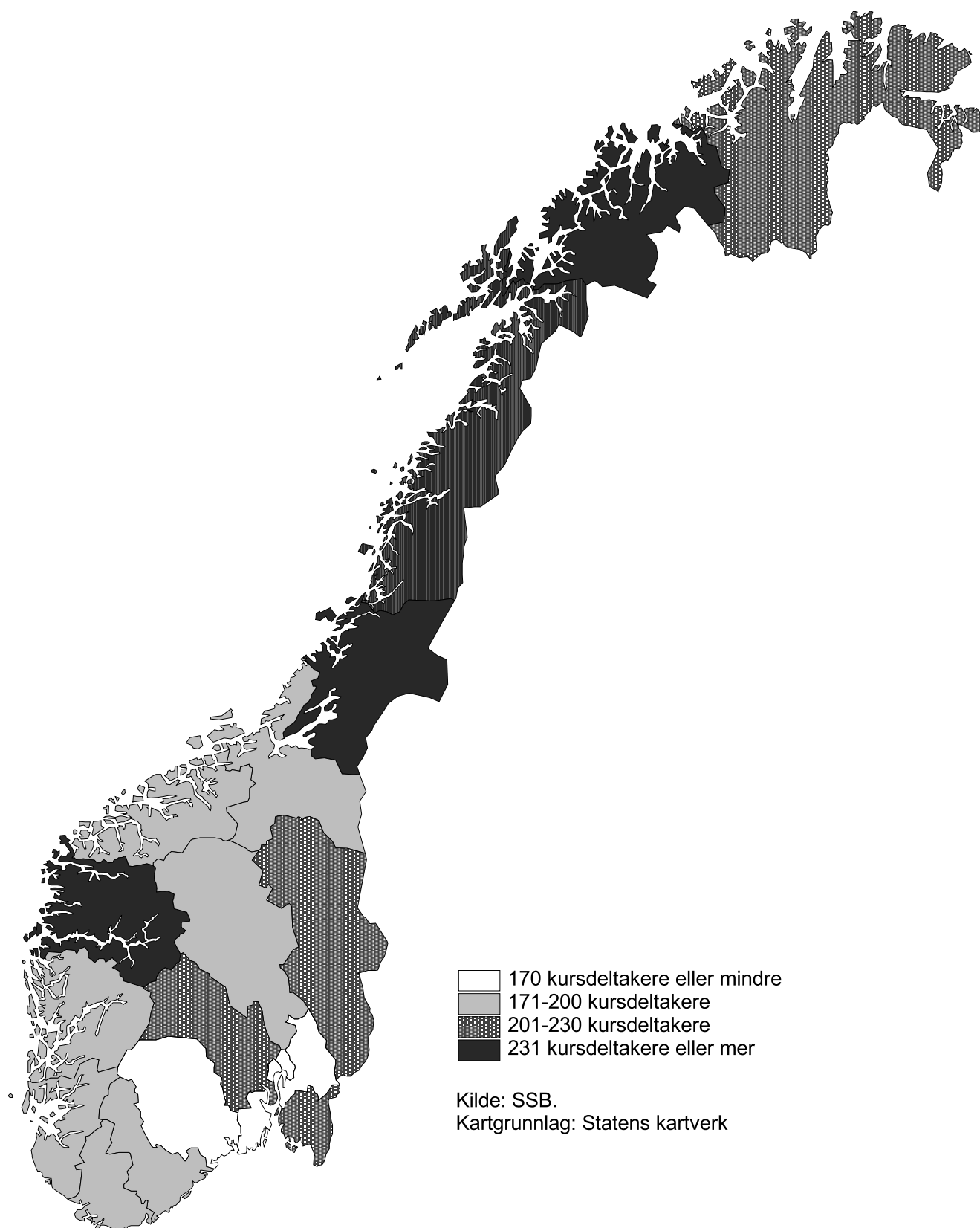
2.7. Studieforbundene opplæringsvirksomhet. Kurs, deltakere og studietimer. 1995-1998

Studieforbund	Kurs i alt	Deltakere			Studietimer		
		I alt	Menn	Kvinner	I alt	Med lærer	Uten lærer
1995 i alt	70 242	769 108	340 445	428 663	2 030 994	1 514 495	516 499
1996 i alt	67 643	743 808	329 875	413 933	1 959 524	1 515 833	443 691
1997 i alt	64 357	711 531	316 610	394 921	1 908 708	1 515 964	392 744
1998 I alt	61 428	681 359	298 167	383 192	1 841 942	1 476 948	365 110
Arbeidernes Opplysningsforbund i Norge	12 986	121 137	53 248	67 889	383 010	300 821	82 305
Bygdefolkets Studieforbund	3 211	27 026	17 409	9 617	67 663	50 538	17 125
Frikirkelig studieforbund	1 283	14 314	7 028	7 286	34 451	31 126	3 325
Høyres Studieforbund	1 537	13 486	5 595	7 891	58 878	58 837	41
Kristelig Folkepartis Studieforbund	89	1 635	846	789	1 568	-	1 568
Studieforbundet for norske freds- og Solidaritetsorganisasjoner	301	3 339	1 394	1 945	7 268	6 583	685
Studieforbundet Populus	1 593	11 915	1 437	10 478	35 213	28 289	6 924
Idrettens Studieforbund	3 047	30 490	18 640	11 850	61 550	57 291	4 259
Norsk Musikkråd	10 989	167 400	74 531	92 869	429 623	345 556	84 067
Norsk Kristelig Studieråd	2 855	37 309	14 337	22 972	67 211	35 163	32 048
Samenes Landsforbund/Sámiid Ædnansærdi	12	194	110	84	96	-	96
Samisk Studieutvalg/Sámi Oahppolávdegoddi	153	714	245	469	13 460	11 170	2 290
Senterpartiets Studieforbund	258	1 566	925	641	3 504	164	3 340
Sosialistisk Opplysningsforbund	512	5 187	1 944	3 243	26 000	17 184	8 816
Studieforbundet Folkeuniversitetet	11 310	110 026	40 615	69 411	399 758	335 515	64 243
Studieforbundet natur og miljø	2 404	21 877	13 109	8 768	42 186	33 931	8 255
Studieforbundet Ny Verden	1 050	7 341	3 093	4 248	31 233	23 817	7 416
Venstres Opplysningsforbund	71	568	317	251	1 103	17	1 086
YS Utviklingssenter	1 313	9 837	3 185	6 652	21 902	18 230	3 672
Studieforbundet AF	1 301	50 030	26 827	23 203	25 133	23 556	1 577
Funksjonshemmedes Studieforbund	2 090	19 573	6 361	13 212	43 703	31 602	12 101
Folkekulturforbundet	3 015	25 854	6 613	19 241	86 766	66 895	19 871
Fremskrittspartiets Studieforbund	48	541	358	183	663	663	-

Kilde: 1995 og 1996: KUF, 1997 og 1998: SSB.

Figur 2.6. Studieforbundene opplæringsvirksomhet. Antall kursdeltakere per 1000 innbygger 14 år og eldre. 1998

Emneinndelingen tar utgangspunkt i det faget kurset omhandler og ligger tett opp til det ordinære utdanningssystemet. Estetiske fag og håndverksfag er det største hovedemnet i alle aldersgrupper. Alderssammensetningen var svært ulik innenfor de forskjellige hovedemnene.

Studieforbundene er av ulik størrelse, de har ulike målgrupper og står fritt i valg av innhold og nivå på tilbudene. De tre store studieforbundene Norsk Musikkråd, Folkeuniversitetet og Arbeidernes Opplysningsforbund står til sammen for 58 prosent av virksomheten. Studieforbundene hadde i 1998 opplæringstiltak i 433 av landets 435 kommuner.

2.6.3. Opplæring etter nivå

Studieforbundene har ikke eksamensrett, og deltakerne går opp som privatister ved offentlige utdanningsinstitusjoner. Av studieforbundenes totalt 681 000 deltakere oppgis 206 700 (30 prosent) å være på videregående nivå. Til sammen 28 000 deltakere gis tilbud om eksamen i videregående opplæring eller fagprøve etter § 20. Kategorien annen godkjent eksamen eller sertifisering inneholder prøver som skytterprøven, spregningssertifikat, truckførerbevis og lignende.

2.6.4. Opplæring for særlige målgrupper

Studieforbund driver også opplæring for særlige målgrupper. Ulike grupper av funksjonshemmede utgjør over 90 prosent av deltakerne.

Om statistikken

For 1998 er opplysningene om kursenes nivå rapportert til SSBs voksenopplæringsdatabase. Endringer fra tidligere år skyldes delvis at det nå er et bedre datagrunnlag, samt mer enhetlige kriterier for nivåfastsetting. For nivåfastsetting på høyere nivå må studieplanen være godkjent av offentlig utdanningsinstitusjon. Grunnlaget for plassering av opplæringen på nivå utvikles videre.

Opplæring for særlige målgrupper drives i regi av studieforbund. I tillegg får andre landsomfattende interesseorganisasjoner mindre tilskudd. Tilskuddet skal først og fremst brukes til toppfinansiering av opplæringstiltak som får ordinær støtte til studiearbeid. I 1998 ble det gitt tilskudd til 2 200 tiltak, med vel 23 000 deltakere.

Om statistikken

Tabell 2.15 viser den delen av studieforbundenes opplæringsvirksomhet som mottok tilskudd etter § 24 i voksenopplæringsloven. Her er det fortsatt noe underrapportering til SSB. Det gis også tilskudd til noen opplæringstiltak organisert av andre enn studieforbundene. SSB-statistikken for særlige målgrupper ble første gang utarbeidet for opplæring gjennomført i 1997.

2.8. Studieforbundenes opplæringsvirksomhet. Deltakere, etter nivå og type tilbud om avsluttende prøve eller eksamen. 1998

Type tilbud om avsluttende prøve eller eksamen	I alt	Grunnskolenivå	Videregående skolenivå	Universitets- og høyskolenivå	Uplassert
--	-------	----------------	------------------------	-------------------------------	-----------

I alt 681 359 177 165 206 694 47 829 249 671

Offentlig eksamen	36 630	6 837	15 489	12 456	1 848
Annen godkjent eksamen eller sertifisering	25 919	6 106	11 647	1 309	6 857
Fagprøve etter § 20	12 694	.	12 694	.	.
Interne prøver	21 086	10 262	2 121	380	8 323
Ingen avsluttende prøve eller eksamen	585 030	153 960	164 743	33 684	232 643

Kilde: SSB.

2.9. Studieforbundenes opplæringsvirksomhet. Kurs for særlige målgrupper, studietimer og deltakere. 1995-1998

År	Kurs	Studietimer	Deltakere	
			I alt	Prosentandel kvinner
1995	2 633	88 676	21 996	61
1996	2 486	91 625	22 464	62
1997 ¹	2 320	78 999	20 464	64
1998 ¹	2 200	74 788	23 397	63

¹ Nedgang i timer og deltakere skyldes også underrapportering til SSB.

Kilder: 1995-96: KUF. 1997-98: SSB.

Studieforbundene får også tilskudd til forsøk og utvikling av opplæringstilbud for særlige målgrupper. I 1998 var det avsatt 2 mill. kroner til dette formålet. Blant de største innsatsområdene var opplæring av tegnspråkinstruktører i nettverket for døve og sterkt tunghørte barn. Det er også etablert et nettverk for tiltak for personer med ulike lese- og skrivevansker. Det ble gjennomført prosjekter om tilgang til voksenopplæring og høyere utdanning for funksjonshemmede, bl a ex.phil. som kombinert fjernundervisning og studie- og kurstilbud i helse- og sosialfag.

2.6.5. Pedagogisk utviklingsarbeid

Tilskudd til pedagogisk utviklingsarbeid gis etter søknad til konkrete prosjekter som stimulerer nyskaping i studieforbundene. Prosjektene skal ha allmenn interesse og overføringsverdi. I 1998 ble utvikling av studieplaner og standard dokumentasjon av opplæringen prioritert. I 1998 ble det bevilget 2 millioner kroner til dette formålet. 18 studieforbund søkte om tilskudd til 48 prosjekter med en samlet søknadssum på nesten 6 millioner kroner. Ved tildelingen fikk 25 prosjekter tilskudd. Antallet prosjekter som fikk tilskudd er på samme nivå i 1998 som i 1997.

2.6.6. Opplæring av tillitsvalgte

Kurs for representanter for tilsatte i arbeidslivet (tillitsvalgte) gis med tanke på økt likestilling og demokratisering på arbeidsplassen. Kurset skal gi tillitsvalgte minst 30 timer opplæring og strekke seg over minimum 5 dager med minimum 15 deltakere. I gjennomsnitt deltok 20 deltakere per kurs, med en varighet på 40 timer. Det ble avsatt 5 mill. kroner til dette formålet i 1998.

2.10. Arbeidstakerorganisasjonenes opplæring for tillitsvalgte i arbeidslivet. 1997 og 1998

År	Antall kurs	Antall timer	Antall deltakere	Prosentandel kvinner
1997	93	4 138	1 992	57
1998	79	3 148	1 782	56

Kilde: KUF.

Rapporteringen omfatter bare den del av opplæringen som statens yter tilskudd til. Samlet er denne opplæringen av vesentlig større omfang.

2.7. Folkehøgskolene

2.7.1. Generelt

Folkehøgskolen i Norge er forankret i egen lov. I samsvar med sine tradisjoner skal folkehøgskolen fremme allmenndanning på ulike alders- og utdanningstrinn. Innenfor denne rammen blir verdigrunnlag og målsetting fastsatt av den enkelte skoleeier. Elevene skal ha fylt 17 år før 1. januar i skoleåret, men det kan tas opp elever som er inntil ett år yngre.

Folkehøgskolen er en folkelig, fri, allmenndannende skole uten krav til pensum eller eksamen fra institusjoner eller organ utenfor folkehøgskolen. Til sammen dekker folkehøgskolene et mangfold av ulike emner, fag og fagkombinasjoner.

Folkehøgskolen gir ingen formell kompetanse, men for fullført 33 ukers folkehøgskoleår får elevene tre konkurransepoeng ved opptak til høyere utdanning dersom skolene har levert tilfredsstillende skoledokumentasjon og elevframmøtet er registrert til minst 90 prosent.

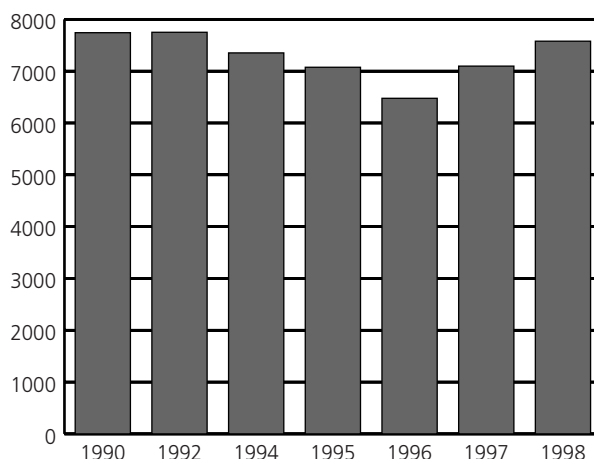
2.7.2. Virksomheten

På hovedkurset skoleåret 1998/99 fordelte elevene seg slik geografisk: Norge 6 014, Norden 186, øvrige Europa 197, Nord-Amerika 27, Sør-Amerika 12, Afrika 36, Oceania 2, Asia 58.

Om statistikken

Et årskurs strekker seg over et skoleår, dvs fra august det ene året til mai neste år. I figur 2.7 refererer tallene seg til både skoleår og kalenderår. Deltakere årskurs er derfor summen av elever på vårens og høstens hovedkurs. For å kunne gi mest mulig sammenlignbare tall omregnes både deltakere på hovedkurs og kortkurs til årselever. I motsetning til SSBs individbaserte statistikk for folkehøgskolene, er også elever med mindre enn 300 undervisningstimer per år, talt med.

Figur 2.7. Årselever i folkehøgskolene. 1990-1998

Kilde: KUF.

I skoleåret 1998/99 var det 79 folkehøgskoler og 3 folkehøgskolelignende tiltak. Av disse er 10 fylkeseide, mens resten er drevet av private organisasjoner og institusjoner. Alle skolene er internatskoler. Ca. 90 prosent av virksomheten var *hovedkurs* på 16,5 - 33 uker. *Kortkurs* med varighet fra 3 dager til 16,5 uker utgjorde ca. 10 prosent av virksomheten i 1998. To av de folkehøgskolelignende tiltakene, Norsk Pensjonistskole i Melsomvik og Nordnorsk Pensjonistskole i Sømna, har bare kortkursvirksomhet.

Kortkursene har emner og temaer over et vidt spekter, mens hovedkursene profilerer seg på noen fag- og emneområder. Opplegg og timeplan på hovedkursene gir elevene anledning til i noen grad å velge ut sitt eget opplegg, men de aller fleste skolene har en kjerne av fellesfag og temaer som alle elevene må delta i.

2.11. Elever i folkehøgskolens hovedkurs, etter alder og kjønn. 1995-1998¹

Kjønn	I alt ¹	Alder							
		16 år	17 år	18 år	19 år	20-29 år	30-44 år	45-59 år	60 år og eldre
1995 i alt	12 173	1 287	1 407	1 492	3 475	3 851	413	134	114
1996 i alt	11 353	1 047	1 515	1 266	3 001	3 816	428	152	128
1997 i alt	12 388	1 126	1 301	2 274	4 100	3 035	341	124	87
1998 i alt	13 563	688	1 185	1 410	5 590	4 315	232	88	55
Menn	4 443	294	477	517	1 492	1 492	112	47	34
Kvinner	9 120	394	708	893	4 120	2 823	120	41	21

¹ Tallene i tabellene er for kalenderår, ikke skoleår. Avvik fra «Deltakere hovedkurs» i vedleggstabell 9 skyldes omregning av deltids elever til heltidsekvivalenter, i tillegg til noe mangelfull rapportering på alder.

Kilde: KUF.

2.12. Elever i folkehøgskolens hovedkurs, etter hvilken utdanning de gjennomførte våren/høsten før de begynte på kurset. 1995-1998¹

År	I alt ¹	Grunn-skole	Videregående opplæring et år	Videregående opplæring to år	Videregående opplæring tre år	Høyere utdanning	Annen utdanning
1995	12 044	2 595	1 628	1 084	5 586	540	611
1996	11 522	2 476	1 428	956	5 509	627	526
1997	12 201	2 001	1 186	805	7 443	676	90
1998	12 379	1 462	1 010	808	8 617	422	60

¹ Tallene i tabellen er for kalenderår, ikke skoleår. Avvik fra "Deltakere hovedkurs" i vedleggstabell 9 skyldes omregning av deltids elever til heltidsekvivalenter, i tillegg til noe mangelfull rapportering på bakgrunn.

Kilde: KUF.

Etter Stortingets vedtak i januar 1997 om å gi konkurransepoeng for gjennomført folkehøgskoleår og økt stipend for 19-åringer som kommer rett fra videregående opplæring, ble det sterkt vekst i søkningen til hovedkurs, vesentlig av kvinner i aldersgruppen 18-19 år.

Offentlig driftstilskudd til folkehøgskolene gis med 5/6 fra stat og 1/6 fra fylkeskommune, og dekker ca. 50 prosent av de totale utgifter. Undervisningen dekkes gjennom driftstilskuddet. Elevene betaler oppholdspengene (kost og losji) på om lag 1 000 kroner per uke, eller rundt 4 000 kroner per måned, og for bøker, skolemateriell, skoleturer o.l.

2.8. Fjernundervisning

2.8.1. Generelt

Fjernundervisning i voksenopplæringen har som formål å gi voksne muligheter til å skaffe seg grunnutdanning og etter- og videreutdanning tilpasset deres livssituasjon, ved hjelp av tilrettelagt undervisningsmateriell og kommunikasjon med lærer.

Fjernundervisning er kjennetegnet av høy grad av fleksibilitet ved at lærer og elev kan kommunisere uavhengig av tid og rom. Undervisningen kan organiseres på

flere måter, f.eks. ved brev, telefon, telefaks, tv, video, datakonferanser eller internett, som oftest en kombinasjon av flere av disse. Undervisningen kan også omfatte støtteundervisning i form av sentrale eller regionale samlinger. Per 1. januar 1999 var i alt 15 frittstående fjernundervisningsinstitusjoner godkjent med rett til statstilskudd. Norsk Forbund for Fjernundervisning (NFF) er fellesorgan for godkjente fjernundervisningsinstitusjoner. NFF er medlem i den internasjonale organisasjonen for fjernundervisning – International Council for Distance Education (ICDE) – som har sitt sekretariat i Norge.

2.8.2. Virksomheten ved fjernundervisningsinstitusjonene

Fjernundervisningsinstitusjonene rapporterte om ca. 45 000 kursfullføringer i 1998. Av disse ble om lag 16 000 ble registrert hos NKI Fjernundervisning og ca. 16 000 hos NKS Fjernundervisning. Andre fjernundervisningsinstitusjoner som er godkjent med rett til statstilskudd er: BI Senter for finansutdanning, Biblia fjernundervisning, Brevskolen for alle, FB Fjernundervisning, Kristen Brevskole, Luftfartsbrevskolen/NAK, Natur og Næring Fjernundervisning, Norges Byggscole, Norsk Språkinstitutt, Opplæringskonsult AS, PIL-skolen, TI Fjernundervisning og VVS Fjernundervisning.

2.13. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Fullførte kurs, etter deltakers alder og kjønn. Bostedsfylke. 1993-1998

Bostedsfylke	I alt	Prosent kvinner	29 år og yngre	30-59 år	60 år og eldre	Uoppgitt
1993 i alt	65 346	50	21 464	33 821	458	9 603
1995 i alt	61 248	54	14 528	31 823	247	14 650
1997 i alt	52 207	55	10 719	27 575	257	13 656
1998 i alt¹	44 731	52	8 828	29 141	200	6 562
Østfold	2 500	53	478	1 621	6	395
Akershus	4 015	51	775	2 660	23	557
Oslo	3 265	48	897	2 042	14	312
Hedmark	2 763	49	473	1 676	14	600
Oppland	1 749	56	365	986	3	395
Buskerud	3 221	58	753	2 033	9	426
Vestfold	2 091	58	356	1 397	13	325
Telemark	1 735	49	347	1 030	21	337
Aust-Agder	1 155	57	191	731	5	228
Vest-Agder	2 245	47	445	1 454	9	337
Rogaland	3 208	51	723	2 145	2	338
Hordaland	3 751	53	758	2 521	13	459
Sogn og Fjordane	1 290	60	280	792	12	206
Møre og Romsdal	1 982	46	409	1 341	15	217
Sør-Trøndelag	4 315	68	738	2 590	8	979
Nord-Trøndelag	1 427	49	222	963	3	239
Nordland	2 106	38	365	1 593	19	129
Troms	1 016	28	162	789	8	57
Finnmark	578	14	49	515	2	12
Annet/uoppgitt	319	37	42	262	1	14

¹ På grunn av omlegging av rapporteringen, omfatter 1998 ca. 95 prosent av totalt antall deltakere. Tallene er derfor ikke direkte sammenlignbare med tidligere år.
Kilde: 1993 - 1997 KUF. 1998 SSB.

Tallene i tabell 2.13 viser en nedgang i den totale aktiviteten i fjernundervisningsinstitusjonene i perioden 1993 til 1998. Den største nedgangen har funnet sted i aldersgruppen under 30 år. Dette kan ha en sammenheng med den betydelige økningen i antall ordinære studieplasser på universitetene og høyskolene i den samme perioden. Denne økningen kan ha ført til at flere velger, og har mulighet til, å følge et ordinært utdanningsløp ved en offentlig utdanningsinstitusjon, og dermed ikke benytter seg av utdanningstilbud fra fjernundervisningsinstitusjonene. I tillegg kan Reform-94 ha vært en medvirkende årsak til aktivitetsendringen ved at flere personer har vært ordinære skoleelever enn tidligere, og således ikke har hatt behov for å delta på fjernundervisningskurs. Et bedret arbeidsmarked i perioden kan også være en av årsakene til den observerte nedgangen i aktivitet.

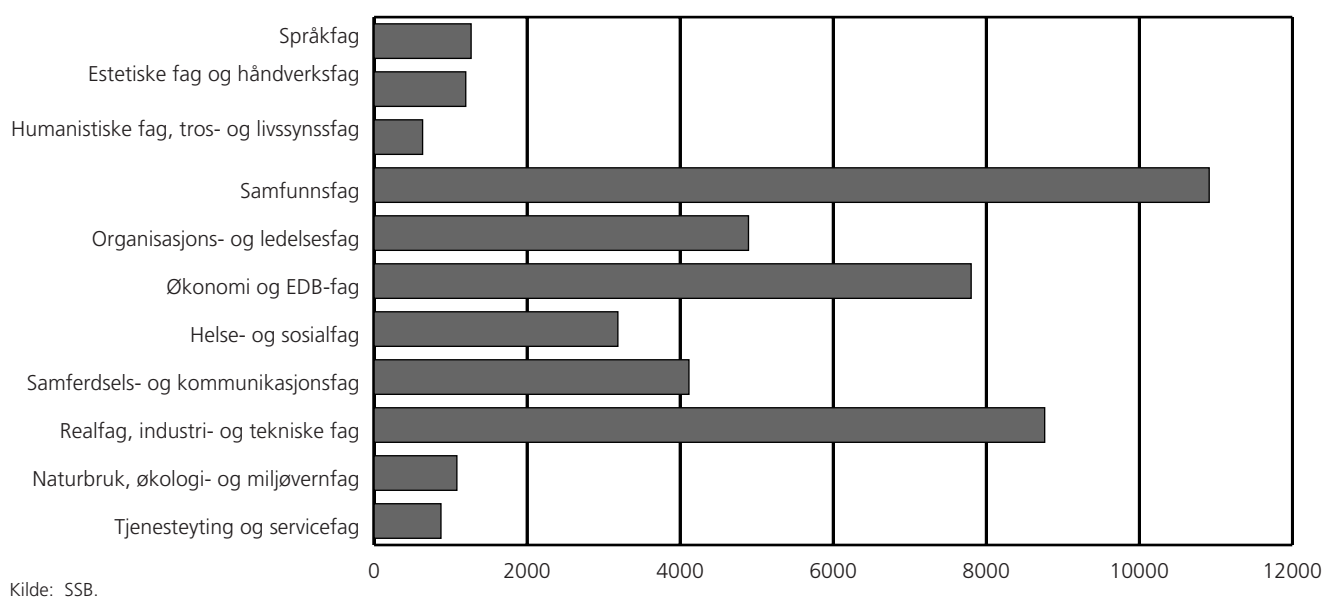
Det er fortsatt flest kvinner som deltar i fjernundervisning. Kvinneandelen er høyest i Sør-Trøndelag og Sogn- og Fjordane og lavest i Finnmark.

Om statistikken

Antall deltakere tilsvare ikke antall personer, da en og samme person kan ta flere kurs og bli registrert som deltaker flere ganger. En deltaker regnes å ha fullført et kurs når 75 prosent av kurset er gjennomført.

Fra og med rapporteringen for 1998 er det foretatt en omlegging ved at fjernundervisningsinstitusjonene nå rapporterer til SSB. På grunn av denne omleggingen, samt at det har funnet sted noe underreportering (tallene fra SSB omfatter om lag 95 prosent av virksomheten ved fjernundervisningsinstitusjonene i 1998), er det ikke mulig å presentere tidsreiser for alle tall, og alle tall er heller ikke sammenlignbare.

Figur 2.8. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Fullførte kurs, etter hovedemner. 1998

2.8.3. Studieaktivitet på nivå og fagområder

I underkant av 60 prosent av deltakerne tok i 1998 kurs på videregående skoles-nivå. Om lag 27 prosent prosent av deltakerne fulgte kurs på universitets- og høghskolenivå. Kurs som tilbys innen høyere utdanning må være godkjent enten av universitet eller høghskole, og eksamen avholdes også ved et universitet eller en høghskole.

Over 80 prosent av deltakerne som fullførte kurs i 1998 fikk tilbud om å ta offentlig eksamen, mens det var om lag 12 prosent som fikk tilbud om intern eksamen. Resten av deltakerne fikk ikke tilbud om eksamen.

De fleste kursfullføringene i 1998 var innenfor hovedemneområdene samfunnsfag og realfag, industri- og tekniske fag. Det er en klar kjønnsfordeling mellom disse fagene ved at flest kvinner tar samfunnsfag, mens det er flest menn som tar realfag, industri- og tekniske fag. Kurs innen samfunnsfag utgjorde over 37 prosent av alle kurs som kvinnene fullførte, mens kurs innen realfag, industri- og tekniske fag utgjorde ca 36 prosent av alle fullførte kurs blant mennene. Det var lavest andel kvinner som fullførte kurs innen samferdsel- og kommunikasjonsfag, mens mennene hadde lavest deltagelse innen humanistiske fag, tros- og livssynsfag og helse- og sosialfag.

2.14. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Antall fullførte kurs, etter tilbud om eksamen og utdanningens nivå. 1998

Utdanningens nivå	Deltakere i alt	Tilbud om offentlig eksamen	Tilbud om intern eksamen	Ingen eksamen
I alt	44 731	36 163	5 572	2 996
Grunnskoles nivå .	-	-	-	-
Videregående skole-nivå	25 683	23 539	1 680	464
Universitets- og høghskolenivå	12 759	11 127	1 007	625
Uspesifisert	6 289	1 497	2 885	1 907

Kilde: SSB.

3. Ressursbruk

3.1. Bevilgninger over statsbudsjettet

Følgende voksenopplæringstilbud dekkes av det offentlige (det skal ikke tas kursavgifter):

- Grunnskoleopplæring for voksne
- Videregående opplæring for voksne
- Arbeidsmarkedsopplæring
- Norskopplæring for voksne innvandrere
- Grunnskoleopplæring for innvandrere, 16-20 år

For grunnskoleopplæring og videregående opplæring må de voksne elevene betale sine bøker selv, og det er en eksamensavgift for privatister på 210 kroner per eksamen i videregående opplæring for første gang, og 420 kroner hvis en tar eksamen opp igjen.

Om statistikken

Tabell 3.1 inneholder bevilgninger til voksenopplæring over statsbudsjettet. Bildet av ressursbruken er ufullstendig ved at kommunenes, fylkeskommunenes, universitetenes og høgskolenes ressurser til voksenopplæring ikke er tatt med her. Heller ikke private tilskudd er med. Investeringer i opplæring i regi av arbeidslivet og kostnader som den enkelte voksne selv betaler, er heller ikke medregnet. Statstilskudd til grunnskole og videregående opplæring for voksne i henholdsvis kommunal og fylkeskommunal regi er en del av rammeoverføringene til disse sektorene og er ikke tatt med i oversikten.

3.1. Bevilgninger til voksenopplæring over statsbudsjettet. 1994-1998. Millioner kr¹

Kategori /kapittel	1994	1995	1996	1997	1998
Bevilgning over kategori					
7.50 i statsbudsjettet	941,6	913,8	944,4	926,3	1006,9
Studieforbund	209,5	209,5	211,6	206,3	191,5
Herav:					
Særlige målgrupper i regi av studieforbundene	22,1	22,1	22,2	22,7	23,2
Folkehøgskolene	353,2	348,4	352,5	343,3	327,1
Statens ressurs- og voksenopplæringssenter	38,8	38,5	41,5	42,0	42,4
Voksne fremmedspråklige	276,3	296,5	275,6	259,8	335,5
Fjernundervisning	45,7	45,5	45,2	39,6	37,4
Opplæring for tillitsvalgte	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Arbeidsmarkedsopplæringen ²	2 284,0	1 887,0	1 666,0	1 342,0	1 023,0

¹ Tallene for 1994-97 er regnskapstall. Tallene for 1998 er bevilgningstall.

² Kilde: Arbeidsdirektoratet.

Kilde: KUFs budsjettproposisjoner.

For innvandrere og flyktninger som har deltatt på kurs i norsk med samfunnskunnskap, er språkprøven i norsk for fremmedspråklige voksne gratis første gang. Kandidater som ikke har deltatt på kurs, og kandidater som vil ta prøven på nytt, må betale en egenandel på 500 kroner.

Det er anledning til å ta kursavgifter for opplæring arrangert av studieforbundene og fjernundervisningsinstitusjonene.

Ved folkehøgskolene betaler elevene i gjennomsnitt ca. 33 000 kroner for et studieår, primært for internatopphold. I tillegg kommer utgifter til materiell, studieturer, ekskursjoner o.l.

Det er ulike ordninger i overenskomster og avtaler på enkeltbedrifter, innenfor de enkelte bransjer og mellom partene i arbeidslivet, som gir muligheter til permisjon og støtte til opplæring. Kommunal- og regionaldepartementet la våren 1999 fram forslag om endring i lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. for å gi lovfestet rett til utdanningspermisjon.

KUF har ikke fullstendige opplysninger om kommunenes og fylkeskommunenes utgifter til voksenopplæring. De statlige tilskuddene til voksenopplæring inngår i hovedsak i rammeoverføringene til kommuner og fylkeskommuner. Det er øremerkede tilskudd til opplæring for voksne innvandrere og grunnskoleopplæring for innvandrere i alderen 16-20 år.

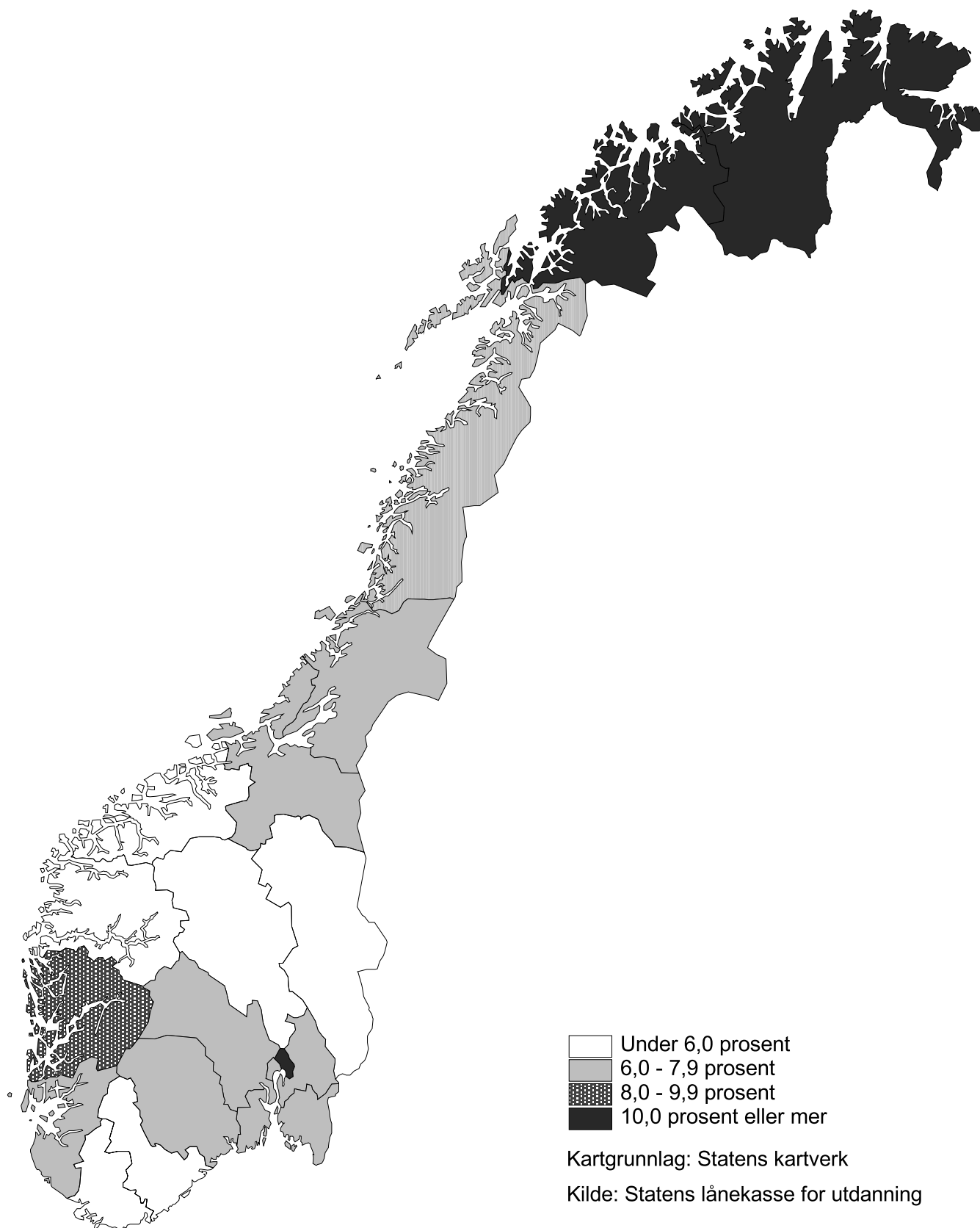
3.2. Finansiering av livsopphold

Statens lånekasse for utdanning administrerer de stipend- og låneordningene som er opprettet med hjemmel i lov om utdanningsstøtte til elever og studenter. I tillegg kommer bl.a. ordninger opprettet ved særskilte vedtak i Stortinget.

Studiefinansieringen skal legge til rette for at flest mulig kvalifiserte utdanningssøkende får mulighet for å gjennomføre en utdanning. Studiefinansieringen skal videre bidra til å sikre samfunnet tilgang på utdannet arbeidskraft med høyt kunnskapsnivå og internasjonal orientering.

7,7 prosent av tilskuddsmottakerne er over 30 år. Tallene inkluderer både elever i videregående opplæring og studenter i høyere utdanning. Finnmark, Oslo og Troms har den største andel eldre mottakere hvor henholdsvis 14, 12, og 11 prosent av støttemottakerne er over 30 år. Sogn og Fjordane har den laveste andelen med kun 4 prosent.

Figur 3.1. Statens lånekasse for utdanning. Støttlemottakere 30 år og eldre i prosent av alle støttlemottakere. Fylke

Vedleggstabell 1. Oppmeldte til grunnskoleeksamen, etter fag. 1995-1998

År	I alt	Norsk hovedmål	Norsk sidemål	Norsk som andrespråk	Matematikk	Engelsk
1995	6 440	1 018	953	797	1 830	1 842
1996	6 646	1 241	1 128	670	1 809	1 798
1997	5 362	959	864	613	1 452	1 474
1998	3 434	593	543	396	957	945
Vår 1998	3 374	580	532	396	939	927
Høst 1998	60	13	11	0	18	18

Kilde: Statens utdanningskontor i Oslo og Akershus, Eksamenssekretariatet.

Vedleggstabell 2. Heltidselever i videregående opplæring og andelen voksne, etter kurstype. 1994-1998

År	Elever				Prosentandel voksne			
	I alt	Grunnkurs	VKI	VKII	I alt	Grunnkurs	VKI	VKII
1994	191 427	71 178	62 798	57 451	16,6	8,5	16,5	26,9
1995	177 868	65 494	57 430	54 944	13,3	6,3	9,8	25,2
1996	171 120	65 498	56 404	49 218	12,8	7,7	10,1	22,5
1997	167 091	64 542	55 197	47 370	12,1	6,7	8,9	23,0
1998*	160 371	63 170	53 108	44 093	10,6	5,6	7,2	21,8

Kilde: VSI.

Vedleggstabell 3. § 20-kandidater. Absolutte tall og i prosent av totalt antall kandidater til fagbrev. 1993-1998

År	§ 20-kandi- dater i alt	Prosent av totalt antall kandidater til fagbrev
1993	6 906	50
1994	6 710	46
1995	7 088	46
1996	9 193	47
1997	16 817	59
1998	23 263	61

Kilde: Linda- fagopplæring.

Vedleggstabell 4. Arbeidsmarkedsopplæring. Kurs, deltakere og bevilgning (mill. kroner). 1990-1998

År	Kurs	Deltakere	Bevilgning (mill. kr)
1990	4 195	58 200	2 190
1992	4 729	58 233	2 321
1993	4 959	62 390	2 389
1994	4 850	63 081	2 284
1995	5 000	61 200	1 887
1996	3 300	52 260	1 666
1997	2 645	39 787	1 342
1998	2 445	32 869	1 023

Kilde: Arbeidsdirektoratet.

Vedleggstabell 5. Studieforbundenes opplæringsvirksomhet. Deltakere, etter kjønn, alder og emne. 1998

Emne	Deltakere		Alder			Uoppgitt
	I alt	Prosent andel kvinner	14-29 år	30-49 år	50 år og eldre	
1996 i alt	743 808	56	194 056	194 783	111 810	243 159
1997 i alt	711 531	56	206 587	233 957	139 766	131 221
1998 i alt	681 359	56	187 893	234 112	147 823	111 531
Språkfag	29 011	72	5 477	9 452	7 177	6 905
Estetiske fag og håndverksfag	275 392	62	91 830	92 096	77 300	14 166
Humanistiske fag, tros- og livssynsfag ..	48 982	58	17 628	13 738	14 159	3 457
Samfunnsfag	29 396	61	6 730	8 555	3 623	10 488
Organisasjons- og ledelsesfag	118 833	48	31 531	44 143	19 514	23 645
Økonomi og EDB-fag	40 755	53	5 082	18 007	7 341	10 325
Helse- og sosialfag	61 282	71	7 465	18 084	7 968	27 765
Samferdsels- og kommunikasjonsfag ...	16 759	23	6 326	5 440	1 839	3 154
Realfag, industri- og tekniske fag	18 691	28	3 417	5 481	954	8 839
Naturbruk, økologi og miljøvern	35 609	29	11 537	16 041	6 740	1 291
Tjenesteyting og servicefag	6 487	71	862	3 007	1 133	1 485
Uoppgitt	162	..	8	68	75	11

Kilde: SSB.

Vedleggstabell 6. Studieforbundenes opplæringsvirksomhet. Kurs, deltakere og kurstimer. Fylke. 1998

Fylke	Kurs i alt	Deltakere			Kurstimer		
		I alt	Menn	Kvinner	I alt	Med lærer	Uten lærer
1997 i alt	64 357	711 531	316 610	394 921	1 908 708	1 515 964	392 744
1998 i alt	61 428	681 359	298 167	383 192	1 841 942	1 476 948	365 110
Østfold	4 551	46 005	20 673	25 332	141 358	120 186	21 172
Akershus	4 217	48 157	18 690	29 467	116 589	91 949	24 640
Oslo	4 988	66 803	28 827	37 976	165 729	129 627	36 102
Hedmark	3 406	33 030	15 464	17 566	103 570	73 439	30 131
Oppland	2 417	28 105	13 050	15 055	68 559	58 721	9 838
Buskerud	4 035	40 550	18 120	22 430	117 780	95 086	22 810
Vestfold	2 681	28 300	12 114	16 186	82 997	65 200	17 797
Telemark	1 999	23 003	10 298	12 705	62 030	53 789	8 241
Aust-Agder	1 287	14 547	5 910	8 637	36 472	31 218	5 254
Vest-Agder	2 048	22 259	9 202	13 057	53 430	43 948	9 482
Rogaland	4 604	50 767	20 979	29 788	132 121	106 831	25 290
Hordaland	5 216	60 704	25 223	35 481	157 824	131 363	26 461
Sogn og Fjordane	1 932	20 915	10 452	10 463	52 147	39 852	12 295
Møre og Romsdal	2 790	34 635	15 601	19 034	84 717	65 331	19 386
Sør-Trøndelag	3 326	38 435	17 516	20 919	94 971	80 769	14 202
Nord-Trøndelag	3 079	31 737	15 243	16 494	88 460	74 990	13 470
Nordland	4 737	48 327	20 432	27 895	146 043	108 544	37 499
Troms	2 591	29 547	13 114	16 433	84 340	65 297	19 043
Finnmark	1 383	13 099	6 029	7 070	49 261	37 839	11 422
Svalbard	7	92	48	44	151	73	78
Uoppgitt	134	2 342	1 182	1 160	3 393	2 896	497

Kilde: SSB.

Vedleggstabell 7. Studieforbundenenes opplæringsvirksomhet. Deltakere, etter nivå, emne og underemne. 1998

Emne og underemne	I alt	Grunnskole- nivå	Videregående skole-nivå	Universitets- og høgskolenivå	Uoppgitt nivå
I alt	681 359	177 165	206 694	47 829	249 671
Språkfag	29 011	8 218	5 015	507	15 271
Engelsk	9 022	2 044	2 293	214	4 471
Fransk	2 840	1 169	261	68	1 342
Tysk	1 588	491	244	65	788
Spansk	5 506	2 129	259	30	3 088
Italiensk	1 073	539	43	-	491
Russisk	430	149	25	-	256
Norsk som hovedspråk	2 299	257	1 604	33	405
Norsk som 2. språk	3 067	740	64	39	2 224
Samisk	176	137	18	-	21
Tegnspråk	1 523	151	-	31	1 341
Blindeskrift	40	-	-	-	40
Språkvitenskap (fonetikk, lingvistik, filologi)	51	9	-	27	15
Andre språk	1 396	403	204	-	789
Estetiske fag og håndverksfag	275 392	92 676	120 858	3 267	58 591
Instrumental opplæring	15 997	6 766	7 739	309	1 183
Samspill	82 814	39 410	37 104	1 905	4 395
Sang	86 740	25 433	52 074	453	8 780
Musikkteori	7 523	2 658	991	85	3 789
Teater, revy og drama	7 864	1 039	2 008	57	4 760
Folkedans	10 787	2 817	4 868	-	3 102
Foto	989	399	16	-	574
Filmfoto, video og lyd	581	68	149	-	364
Tegning og maling	14 889	3 445	1 820	34	9 590
Tekstil	21 193	3 625	8 494	4	9 070
Tre	7 925	1 379	2 682	-	3 864
Metall	1 333	391	570	-	372
Keramikk	1 551	689	60	-	802
Andre estetiske fag	9 671	2 881	994	409	5 387
Andre håndverksfag	5 535	1 676	1 289	11	2 559
Humanistiske fag, tros- og livssynsfag	48 982	2 824	10 224	2 891	33 043
Historie	3 288	319	1 149	402	1 418
Filosofi	1 323	-	5	976	342
Litteratur	1 594	153	70	34	1 337
Etikk	1 789	99	210	81	1 399
Ideologi	214	0	158	-	56
Kristendom	31 523	758	8 486	994	21 285
Slektsgransking	471	124	16	-	331
Andre humanistiske fag	5 392	863	117	404	4 008
Andre tros- og livssynsfag	3 388	508	13	-	2 867
Samfunnsfag	29 396	1 703	6 323	11 769	9 601
Sosiologi	1 718	32	1 485	103	98
Sosialøkonomi	93	-	-	84	9
Psykologi	3 673	263	227	1 926	1 257
Statsvitenskap	440	-	52	362	26
Jus	7 585	35	1 703	5 171	676
Pedagogikk	4 685	162	316	3 365	842
Informasjon og medier	1 489	278	110	149	952
Nærmiljø/lokalsamfunn	3 820	475	370	29	2 946
Andre samfunnsfaglige emner	5 893	458	2 060	580	2 795
Organisasjons- og ledelsesfag	118 833	37 546	15 311	2 746	63 230
Organisasjonskunnskap	13 810	1 353	1 466	178	10 813
Tale- og debatteknikk	2 946	690	383	9	1 864
Tillitsvalgte i frivillige organisasjoner	8 325	1 415	1 831	-	5 079
Tillitsvalgte i arbeidslivet	32 615	3 703	3 735	267	24 910
Kurs for folkevalgte	245	9	85	-	151
Politisk skoleing	5 150	659	2 115	-	2 376
Arbeidsmiljø/verneombud	2 270	291	227	-	1 752
Instruktør-, trener- og lederutdanning	25 338	17 696	2 501	950	4 191
Andre organisasjons- og ledelsesfag	28 134	11 730	2 968	1 342	12 094

Vedleggstabell 7. Studieforbundenenes opplæringsvirksomhet. Deltakere, etter nivå, emne og underemne. 1998
(forts.)

Emne og underemne	I alt	Grunnskole- nivå	Videregående skole-nivå	Universitets- og høgskolenivå	Uoppgitt nivå
Økonomi- og EDB-fag	40 755	12 540	6 034	2 921	19 260
Bedriftsøkonomi	3 740	177	651	1 684	1 228
Kasserer	365	37	123	-	205
Revisor	37	-	12	25	-
Salg og markedsføring	1 144	211	396	171	366
Varehandel	441	-	441	-	-
Forsikring/bank	744	48	-	-	696
Sekretær	1 248	57	862	-	329
EDB-operativsystemer	5 562	2 571	172	195	2 624
Programmering, systemering og digitalteknikk	463	147	32	49	235
Tekstbehandling, regneark, grafikk	16 874	6 943	1 072	272	8 587
Andre økonomiske fag	3 121	239	1 904	144	834
Andre EDB-fag	7 016	2 110	369	381	4 156
Helse- og sosialfag	61 282	4 575	9 128	23 187	24 392
Helseopplysning/kosthold	10 281	854	786	36	8 605
Helse og omsorg	9 746	904	4 048	241	4 553
Førskole-, barnehageutdanning	1 758	279	628	166	685
Førstehjelp	4 522	376	379	12	3 755
Svangerskapskurs	503	230	-	-	273
Sosialpolitiske emner og rettigheter	2 702	169	86	215	2 232
Andre helse- og sosialfag	31 770	1 763	3 201	22 517	4 289
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	16 759	8 418	1 770	214	6 357
Veitrafikkopplæring	8 857	5 643	441	-	2 773
Maritim trafikkopplæring	3 696	1 691	286	-	1 719
Luftfart trafikkopplæring	33	-	-	33	-
Informasjonsteknologi (IT) og annen elektronisk kommunikasjon	495	65	10	137	283
Andre kommunikasjons- og samferdselsfag	3 678	1 019	1 033	44	1 582
Realfag, industri- og tekniske fag	18 691	3 580	6 652	266	8 193
Matematikk	2 084	61	1 734	85	204
Fysikk	382	9	275	-	98
Kjemi	163	30	125	-	8
Biologi	263	-	255	8	-
Geografi og geologi	617	-	61	-	556
Maskinteknikk	926	410	164	-	352
Elektro- og datateknikk	715	347	225	-	143
Kjemiteknikk	32	-	32	-	-
Bygg og anlegg	4 167	904	1 264	149	1 850
Mekanikk	253	21	70	-	162
Jern og metall	231	37	84	-	110
Næringsmiddel	555	12	386	24	133
Andre realfag	1 593	376	1 106	-	111
Andre industri- og tekniske fag	6 710	1 373	871	-	4 466
Naturbruk, økologi- og miljøvern	35 609	3 970	22 378	8	9 253
Jordbruk	1 890	31	1 131	-	728
Hagebruk, plantekultur og plantevern	2 289	82	1 176	-	1 031
Skogbruk	4 510	-	3 385	-	1 125
Husdyrhold	7 211	2 437	1 523	8	3 243
Jakt	10 688	431	9 354	-	903
Fiske og havbruk	851	361	177	-	313
Miljøvern	6 677	124	5 064	-	1 489
Andre naturbruksfag	1 493	504	568	-	421
Tjenesteyting og servicefag	6 487	1 110	3 001	53	2 323
Hotell og restaurant	533	102	251	-	180
Reiseliv (eks. reiseleder, guide, bygdeturisme)	175	69	21	13	72
Hud-, kropps- og skjønnhetspleie	489	75	-	-	414
Husstell og rengjøring	3 364	372	1 929	40	1 023
Vaktmesteropplæring	455	46	114	-	295
Andre tjenesteyting og servicefag (eks. «service i offentlig virksomhet»)	1 471	446	686	-	339
Uoppgitt	162	5	-	-	157

Vedleggstabell 8. Elever i folkehøgskolene. 1990-1998

Deltakere	1990	1992	1994	1995	1996	1997	1998 ¹
Deltakere i alt	31 255	31 498	30 843	30 961	27 878	29 474	28 236
Årskurs	12 965	12 863	12 360	11 808	10 914	12 259	13 496
Kortkurs	18 290	19 422	18 483	19 153	16 964	17 215	14 740
Deltakere omregnet til årselever i alt	7 742	7 750	7 352	7 075	6 476	7 097	7 578
Årselever hovedkurs	6899	6 878	6 558	6 248	5 726	6 354	6 967
Årselever kortkurs	843	872	794	827	750	743	611

¹ Tallene i Utdanning i Norge Nøkkeltall 1999 var foreløpige og er endret her.

Kilde: KUF.

Vedleggstabell 9. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Deltakere som fullførte kurs, etter alder, kjønn og hovedemner. 1998

Hovedemner	I alt	Prosentandel kvinner	29 år og yngre	30-49 år	50 år og eldre	Annet/ uoppgitt
I alt	44 731	52	8 828	26 022	3 319	6 562
Språkfag	1 268	54	339	606	81	242
Estetiske fag og håndverksfag	1 198	84	391	712	89	6
Humanistiske fag, tros- og livssynssfag ...	634	79	92	132	67	343
Samfunnsfag	10 914	79	2 157	5 883	694	2 180
Organisasjons- og ledelsesfag	4 893	63	671	3 111	405	706
Økonomi og EDB-fag	7 803	49	1 350	4 951	592	910
Helse- og sosialfag	3 186	95	636	1 691	184	675
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	4 115	7	1 180	2 406	297	232
Realfag, industri- og tekniske fag	8 764	12	1 763	5 719	759	523
Naturbruk, økologi- og miljøvern	1 082	28	162	152	28	740
Tjenesteyting og servicefag	874	76	87	659	123	5

Kilde: SSB.

Vedleggstabell 10. Statens lånekasse for utdanning. Støttmottakere, etter alder og fylke undervisningsåret 1998/99*

	I alt	Andel kvinner	Alder				
			19 år og yngre	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50 år og eldre
I alt	228 263	56,6	74 183	136 516	13 497	3 547	520
Fylke							
Østfold	11 245	57,8	3 597	6 938	531	161	18
Akershus	19 341	56,0	5 040	12 907	1 052	295	47
Oslo	23 122	55,6	4 651	15 615	2 430	364	62
Hedmark	9 195	57,5	3 379	5 289	397	116	14
Oppland	8 634	57,8	3 157	4 966	365	133	13
Buskerud	10 373	56,7	3 509	6 223	473	136	32
Vestfold	10 129	57,4	3 310	6 156	470	167	26
Telemark	8 319	58,4	2 924	4 862	405	113	15
Aust-Agder	5 736	54,2	2 146	3 286	206	83	15
Vest-Agder	8 172	56,5	3 014	4 674	348	121	15
Rogaland	18 022	58,0	5 827	10 873	999	295	28
Hordaland	23 898	56,8	7 440	14 429	1 571	413	45
Sogn og Fjordane	6 383	57,8	2 553	3 564	195	61	10
Møre og Romsdal	14 477	56,4	5 174	8 503	583	186	31
Sør-Trøndelag	15 018	56,2	4 742	9 097	942	203	34
Nord-Trøndelag	7 849	57,2	3 009	4 324	373	126	17
Nordland	14 388	55,0	5 833	7 465	820	232	38
Troms	9 107	55,0	3 209	4 886	814	166	32
Finnmark	4 591	55,6	1 585	2 320	491	169	26
Svalbard	33	57,6	16	16	-	1	-
Uoppgitt	231	59,7	68	123	32	6	2

Kilde: Statens lånekasse for utdanning.

Nyttige adresser

NAVN	ADRESSE	STED	TELEFON	TELEFAKS
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF), VO-avd.	Postboks 8119 Dep	0032 OSLO 22 24 76 89	22 24 77 88	22 24 95 42
Arbeidsdirektoratet	Postboks 8127 Dep.	0032 OSLO	22 94 24 00	22 94 27 50
Norsk voksenpedagogisk forskningsinstitutt (NVI)	Nedre Bakklandet 60	7014 TRONDHEIM	73 99 08 40	73 99 08 50
Norsk Fjernundervisning (NFU)	Pilestredet 56	0167 OSLO	22 56 43 10	22 56 43 11
Statens ressurs- og voksenopp-læringssenter (SRV)	Postboks 343 Økern	0513 OSLO	23 39 64 00	22 22 09 10
Nasjonalt læremiddelsenter (NLS)	Boks 8194 Dep	0034 OSLO	22 47 65 00	22 47 65 52
Statens lånekasse for utdanning	Postboks 195 Økern	0510 OSLO	22 72 67 00	22 64 26 36
Voksenopplæringsforbundet (Vofo)	Boks 560 -Sentrum	0105 OSLO	22 41 00 00	22 33 40 85
Folkehøgskolerådet (FHRS)	Karl Johansgt. 12	0154 OSLO	22 41 66 75	22 41 52 86
Norsk Forbund for Fjernundervisning (NFF)	Gjerdrumsvei 12	0486 OSLO	22 02 81 60	22 02 81 61
Sokrates Norge, SIU	Det norske universitetsråd	5020 BERGEN	55 54 67 00	55 54 67 20
Leonardo Norge, Teknologisk Institutt (TI)	Postboks 2608 St. Hanshaugen	0131 OSLO	22 86 50 00	22 20 18 01
Nordisk Ministerråd (NMR)	Store Strandstræde 18	DK-1255 KØBENHAVN K	+ 45 33 96 02 00	+ 45 33 93 35 72
Nordens folkliga akademi (NFA)	Nya Varvet Box 12024	S-402 41 GÖTEBORG	+ 46 31 69 56 00	+ 46 31 69 09 50
Statens uanningskontorer (SU)				
Østfold	Boks 475	1501 MOSS	69 24 74 00	69 24 74 01
Oslo og Akershus	Postboks 8105 Dep	0032 OSLO	22 00 38 00	22 00 38 90
Hedmark	Vangsveien 73	2317 HAMAR	62 51 24 00	62 52 82 30
Oppland	Storgt. 170	2626 LILLEHAMMER	61 26 60 00	61 26 06 88
Buskerud	Postboks 1613	3017 DRAMMEN	32 26 69 40	32 89 52 35
Vestfold	Postboks 2213 PT	3103 TØNSBERG	33 37 10 00	33 37 24 25
Telemark	Cappelensgt. 11-13	3722 SKIEN	35 50 33 50	35 50 33 55
Aust-Agder	Tollbodgt. 1			
	Postboks 264	4801 ARENDAL	37 02 50 25	37 02 47 73
Vest-Agder	Tinghuset	4605 KRISTIANSAND	38 07 62 65	38 07 60 15
Rogaland	Statens Hus			
	Postboks 358	4001 STAVANGER	51 56 87 00	51 56 87 45
Hordaland	Markeveien 7			
	Postboks 614 -Sentrum	5806 BERGEN	55 23 75 00	55 23 75 10
Sogn og Fjordane		6863 LEIKANGER	57 65 54 00	57 65 41 90
Møre og Romsdal	Fylkeshuset	6400 MOLDE	71 25 88 16	71 25 88 27
Sør-Trøndelag	Statens Hus	7005 TRONDHEIM	73 94 90 11	73 94 93 53
Nord-Trøndelag	Statens Hus	7734 STEINKJER	74 16 80 00	74 16 83 69
Nordland	Postboks 1094	8001 BODØ	75 50 08 50	75 52 35 02
Troms	Strandveien 13	9296 TROMSØ	77 64 24 00	77 64 24 01
Finnmark	Damsveien 1	9800 VADSØ	78 95 05 55	78 95 42 01